

VODIČ ZA GRAĐANE

PRORAČUN GRADA KLANJCA ZA 2023. GODINU

Što je proračun?

Proračun je jedan od najvažnijih dokumenata koji se donosi na razini jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S).

Proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci JLP(R)S za proračunsku godinu. Sadrži i projekciju prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za dvije godine unaprijed. Propis kojim su regulirana sva pitanja vezana uz proračun je Zakon o proračunu (Narodne novine 144/21).

Kako se donosi proračun?

Proračun donosi predstavničko tijelo JLP(R)S odnosno Gradsko vijeće najkasnije do konca tekuće godine za iduću godinu prema prijedlogu kojega utvrđuje gradonačelnik. Ako se proračun ne donese u roku slijedi privremeno financiranje, raspuštanje Gradskog vijeća i prijevremeni izbori za Gradsko vijeće.

Načela proračuna

Postoje načela proračuna kojih se moraju pridržavati svi koji sastavljaju proračune, uz pomoć kojih predstavnička vlast (Gradsko vijeće) može kontrolirati i ograničavati izvršnu vlast (gradonačelnik) u prikupljanju sredstava i načinu njihova trošenja.

Načelo uravnoteženosti — prihodi moraju biti jednaki rashodima, odnosno Grad smije trošiti samo onoliko sredstava koliko ih može prikupiti. Ukoliko se tijekom godine, zbog nepredviđenih okolnosti (npr. poplava) povećaju rashodi, ili se zbog niže stope gospodarskog rasta od planirane smanje prihodi, proračun se mora uravnotežiti. U tom se slučaju moraju smanjivati rashodi ili pronalaziti novi prihodi. Ravnoteža se najčešće postiže zaduživanjem ili prodajom imovine, a za to je tijekom godine neophodno donijeti izmjene i dopune, tj. rebalans proračuna.

Načelo jedne godine — prihodi i rashodi se planiraju za jednu proračunsku, odnosno kalendarsku godinu.

Načelo jedinstva i točnosti — svi proračunski prihodi moraju biti prikazani u samom proračunu, a rashodi se moraju trošiti na način i u iznosima kako je proračunom planirano.

Načelo univerzalnosti — svi proračunski prihodi mogu se koristiti za financiranje svih rashoda. No, postoje i zakonom i odlukama propisane iznimke, npr. prihodi od komunalne

naknade mogu se koristiti samo za odvodnju atmosferskih voda, čišćenje i održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, groblja i krematorija te javnu rasvjetu.

Načelo specifikacije — svi prihodi moraju biti raspoređeni po ekonomskoj klasifikaciji i iskazani prema izvorima, a rashodi prema proračunskim klasifikacijama te moraju biti uravnoteženi s приходima.

Načelo transparentnosti — proračun mora biti dostupan javnosti, pa se izglasani proračun objavljuje u gradskom “Službenom glasniku“. Potpuni polugodišnji i godišnji izvještaji o izvršenju proračuna moraju se objaviti na mrežnim stranicama Grada, a dio i u “Službenom glasniku“.

Načelo dobrog financijskog upravljanja — proračunska se sredstva moraju koristiti ekonomično, učinkovito i djelotvorno

Klasifikacijska struktura proračuna

Prihodi i rashodi proračuna iskazani su u općem dijelu proračuna prema ekonomskoj klasifikaciji te funkcijskoj klasifikaciji koja sadrži rashode razvrstane u skladu s njihovom namjenom (npr.obrazovanje, opće javne usluge, socijalna zaštita).

Da bi se moglo vidjeti tko, gdje i na što troši sredstva iz gradskog proračuna, u posebnom dijelu proračuna iskazuje se Plan rashoda i izdataka proračuna JLP(R)S i njihovih proračunskih korisnika gdje su rashodi i izdaci JLP(R)S i njihovih proračunskih korisnika iskazani po organizacijskoj klasifikaciji, izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

UKRATKO

- ❖ proračun mora biti uravnotežen, a to znači da ukupna visina planiranih prihoda mora biti istovjetna ukupnoj visini planiranih rashoda
- ❖ korištene klasifikacije moraju biti međusobno povezane da se svaki rashod može pratiti po više osnova, cilj je tih povezanih klasifikacija lakše sagledavanje namjene, vrste i učinaka proračunskih rashoda
- ❖ proračun nije “statičan” akt već se, sukladno Zakonu, može mijenjati tijekom proračunske godine ⇒ “rebalans”. Procedura izmjene proračuna istovjetna je proceduri njegova donošenja, “rebalans” predlaže gradonačelnik, a donosi ga Gradsko vijeće.
- ❖ **cjeloviti proračun Grada Klanjca dostupan je na web stranici** Grada Klanjca (<http://www.klanjec.hr/gradska-uprava-2/proracun-grad-klanjca/>)

Od čega se proračun sastoji?!

Opći dio - račun prihoda i rashoda i račun financiranja koji obuhvaća prihode i primitke te rashode i izdatke po vrstama. Račun prihoda i rashoda proračuna sastoji se od prihoda i rashoda prema ekonomskoj i funkcijskoj klasifikaciji.

Posebni dio – sadrži rashode i izdatke raspoređene po programima odnosno njihovim sastavnim dijelovima, aktivnostima i projektima, a iskazani su prema organizacijskoj klasifikaciji, prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine te izvorima financiranja potrebnim za njihovo provođenje. Također sadrži financijske planove proračunskih korisnika – DV „Kesten“ Klanjec, Kulturnog centra Klanjec, Gradske knjižnice i čitaonice „Antun Mihanović“ Klanjec.

Struktura prihoda i rashoda

PRIHODI

1. Prihodi poslovanja

a) Prihodi od poreza

- ❖ porez i prirez na dohodak
- ❖ porezi na imovinu
- ❖ porezi na robu i usluge
- ❖ ostali prihodi od poreza

b) Pomoći

- ❖ pomoći međunarodnih tijela organizacija i tijela EU
- ❖ pomoći iz proračuna: kapitalne i tekuće pomoći iz državnog, županijskog i općinskog proračuna
- ❖ pomoći od ostalih subjekata unutar općeg proračuna (npr. HZZ, HZZO)
- ❖ pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava

c) Prihodi od imovine

- ❖ prihodi od financijske imovine (kamate)

- ❖ prihodi od nefinancijske imovine (zakup poslovnih objekata, naknade za koncesije, spomenička renta)

d) Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi i naknada

- ❖ upravne i administrativne pristojbe – prihod od prodaje državnih biljega, naknada za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta
- ❖ prihodi po posebnim propisima – vodni doprinos, doprinosi za šume, naknada za nezakonito izgrađene zgrade, sufinanciranje cijene vrtića od strane roditelja čija djeca borave u dječjem vrtiću
- ❖ komunalni doprinosi i komunalna naknada

e) Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija

- ❖ prihodi od donacija za Dječji vrtić, članarina Gradske knjižnice

f) Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

- ❖ prihodi koji se ostvare naplatom troškova prisilne naplate i ostalo

2. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

a) Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine

- ❖ prihodi od prodaje građevinskih objekata (prihod od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, a koje korisnici otplaćuju u mjesečnim ratama), prihod od prodaje zemljišta

3. Primici od financijske imovine i zaduženja

a) Kreditna sredstva

4. Raspoloživa sredstva iz prethodnog razdoblja

- a) Višak ili manjak iz prethodne godine** - utvrđuje se nakon završetka proračunske godine, prenosi se u iduću godinu

RASHODI

1. Rashodi poslovanja

- a) **Rashodi za zaposlene** – bruto plaće službenika, namještenika, i komunalnih djelatnika Jedinog upravnog odjela Grada Klanjca, te zaposlenih u Dječjem vrtiću „Kesten“ Klanjec, Kulturnom centru, Gradskoj knjižnici i Logopedskom uredu s pripadajućim doprinosima na plaće te ostali rashodi za zaposlene
- b) **Materijalni rashodi** – odnose se na rashode za izvršavanje programa i aktivnosti Grada i proračunskih korisnika, a to su:
- Rashodi za usluge* (komunalne usluge, usluge promidžbe i informiranja, zakupnine, usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata i opreme, usluge telefona i pošte, računalne usluge i druge rashode; za održavanje zelenih površina, nerazvrstanih cesta, javne rasvjete i slično);
- Rashodi za materijal i energiju* (troškovi uredskog materijala, literature, radnu odjeću, troškove električne energije i sitnog inventara, za nabavu namirnica, didaktičke opreme, literature i plina za potrebe proračunskih korisnika te troškove materijala i dijelova za održavanje cesta, zelenih površina te javne rasvjete);
- Naknade troškova zaposlenima* (troškovi prijevoza na posao i s posla, za službena putovanja i stručno usavršavanje zaposlenih);
- Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa* (zaštitar);
- Ostali nespomenuti rashodi poslovanja* (naknada za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava, naknada za rad predsjedniku vijeća i zamjeniku gradonačelnika, rashoda za reprezentaciju)
- c) **Financijski rashodi** - rashodi za usluge platnog prometa, kamate za primljene kredite i zajmove te ostali nespomenuti financijski rashodi koji nisu zasebno navedeni, za potrebe Grada i proračunskih korisnika
- d) **Subvencije** - subvencioniranje kamate obrtnicima, malim i srednjim poduzetnicima iz kreditnih programa po ugovorima te subvencije poljoprivrednicima u programima poticaja

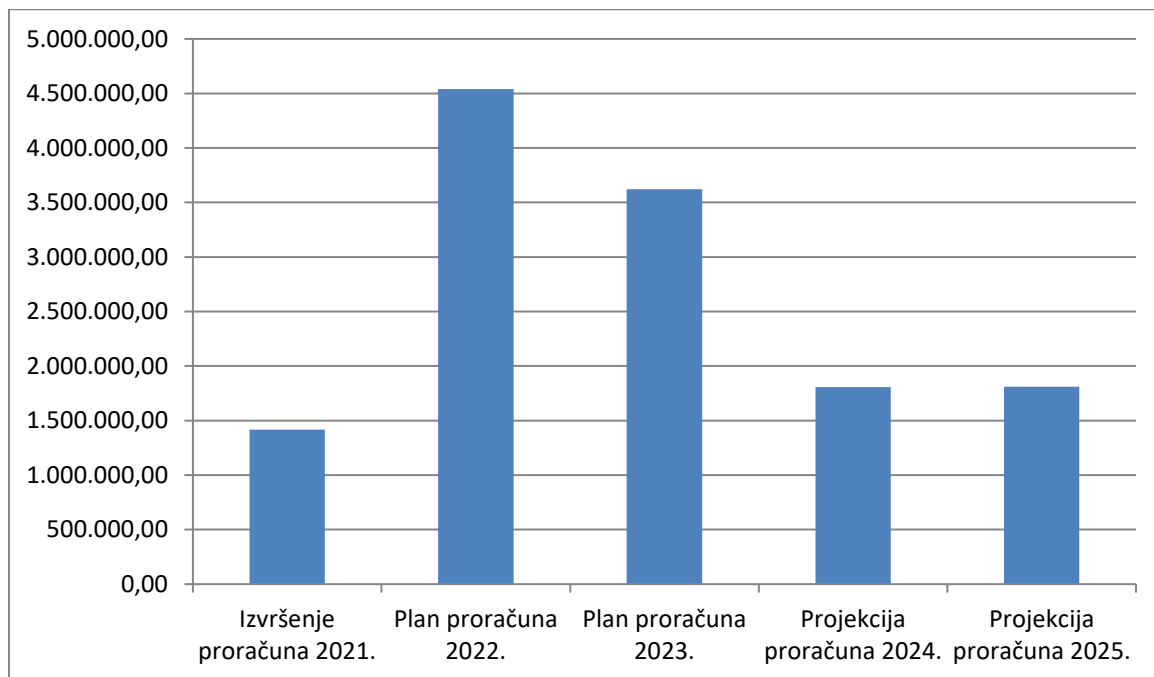
- e) **Pomoći dane unutar općeg proračuna** – tekuće pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna (rashodi za sufinanciranje potreba u školstvu)
- f) **Naknade građanima i kućanstvima** - rashodi koji se odnose na isplate u okviru Socijalnog programa
- g) **Ostali rashodi** - tekuće donacije za financiranje redovne djelatnosti udruga u okviru Programa javnih potreba u kulturi, sportu, za financiranje rada političkih stranaka, vatrogasne zajednice i za rad Turističke zajednice

2. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

- a) **Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine**
 - ❖ rashodi za nabavu građevinskih objekata – investicije predviđene Programom gradnje objekata i uređenja komunalne infrastrukture
 - ❖ rashodi za nabavu postrojenja i opreme (nabava opreme za potrebe Grada)
- b) **Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini** - ulaganja na građevinskim objektima

 Navedena struktura prihoda i rashoda je prema ekonomskoj klasifikaciji sadržana u općem dijelu proračuna.

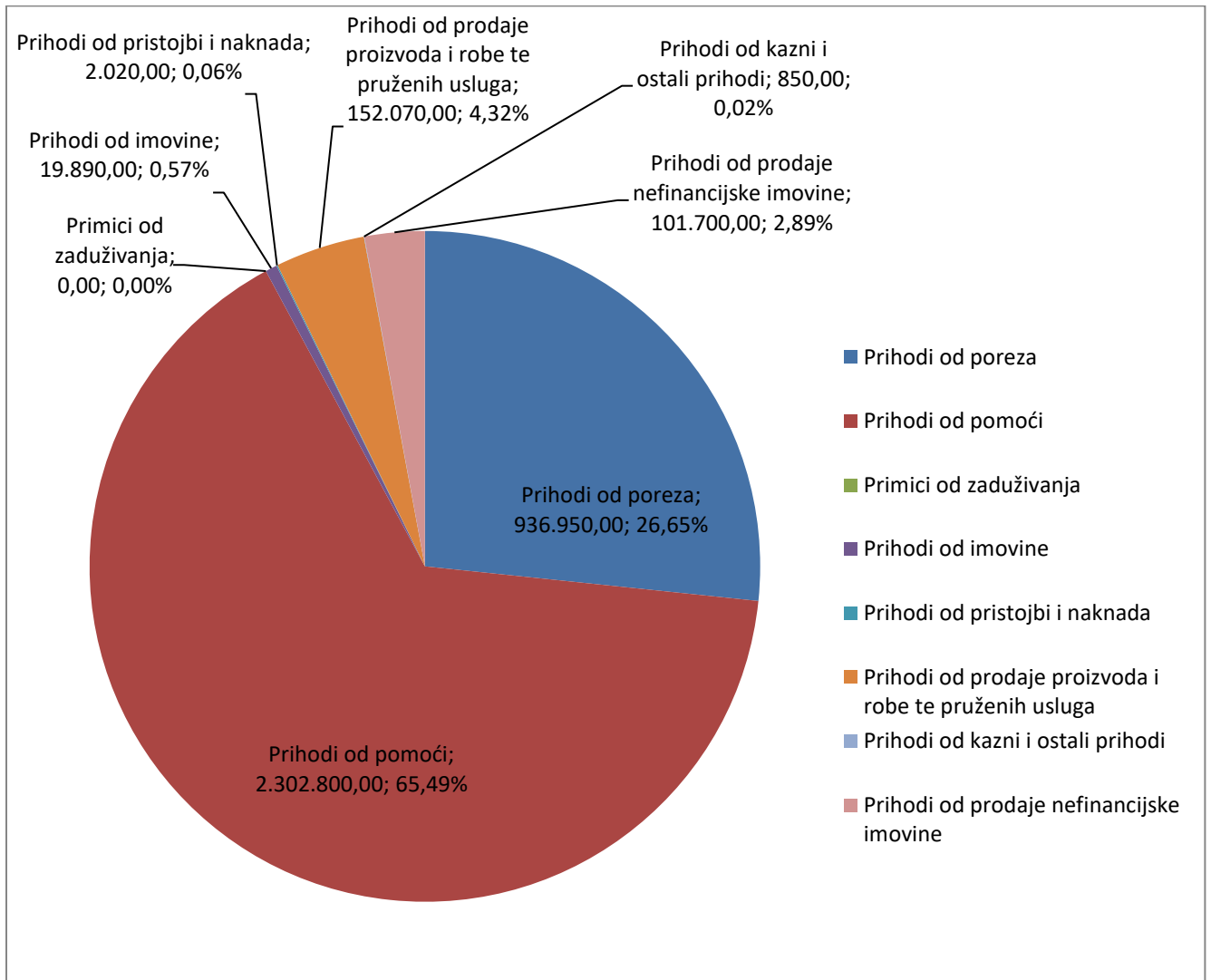
PRORAČUN GRADA KLANJCA ZA 2023. I PROJEKCIJE ZA 2024. I 2025. GODINU

- Izvršenje proračuna 2021. godine = 1.415.414,17 €
- Plan proračuna 2022. godine = 4.540.964,82 €
- Plan proračuna za 2023. godinu = 3.621.080,00 €
- Projekcija proračuna za 2024. godinu = 1.807.770,00 €
- Projekcija proračuna za 2025. godinu = 1.810.620,00 €

Proračun za 2023. planiran je u iznosu 3.621.080,00 eura. Porez i prirez na dohodak planiran je u iznosu od 910.700,00 eura, pomoći su planirane u iznosu od 2.302.800,00 eura. Pomoći iz proračuna iznose 279.100,00 eura, pomoći od ostalih subjekata (Fond za zaštitu okoliša, ŽUC, HZZ) 112.330,00 eura, pomoći temeljem prijenosa EU sredstava 1.845.000,00 eura. Pomoć iz EU sredstava uključuju sredstva za post-potresnu obnovu Brozove zgrade - Knjižnice, izgradnju dječjeg igrališta u Lučelnici te za nabavu solarnih panela za dječji vrtić Klanjec i zgradu Trg mira 11.

Struktura prihoda i primitaka proračuna grada Klanjca za 2023.

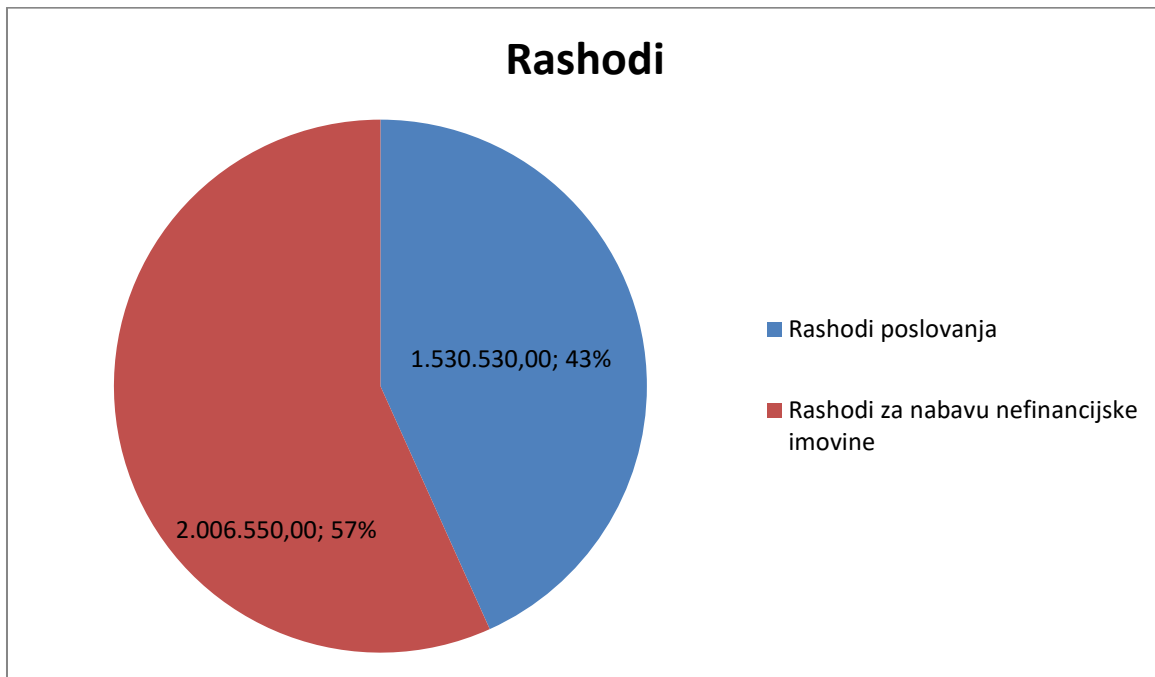

Najvažniji prihod proračuna Grada je prihod od poreza na dohodak koji je planiran u iznosu od 936.950,00 eura. Također za 2023. godinu planirani su prihodi od pomoći u iznosu 2.302.800,00 eura. Pomoći se odnose na pomoći iz državnog proračuna u obliku fiskalnog izravnjanja, kapitalne i tekuće pomoći od države, županije i općina. Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava planirane su u iznosu od 1.845.000,00 eura.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga planirani su u iznosu 152.070,00 eura a najveći dio prihoda ostvaruje se od sufinanciranja boravka djece u vrtiću od strane roditelja.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine odnose se na prihode od prodaje zemljišta u iznosu od 70.000,00 eura, zatim naknada za grobna mjesta u iznosu 27.000,00 eura te prihoda od prodaje stanova u iznosu od 4.700,00 eura.

Struktura rashoda proračuna grada Klanjca za 2023.

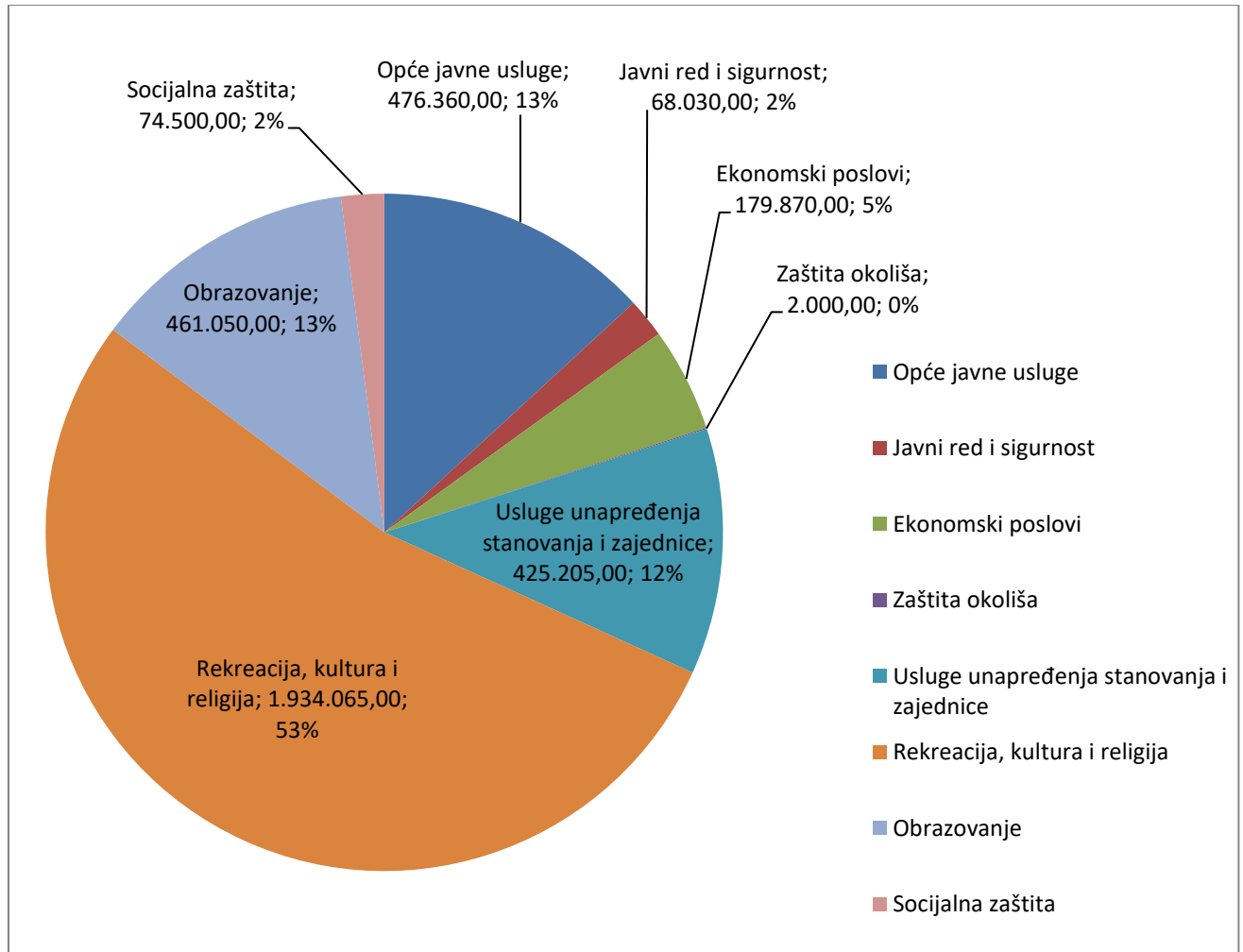

Rashodi poslovanja za 2023. godinu iznose 1.530.530,00 eura što čini 43% ukupnih rashoda. Sastoje se od rashoda za zaposlene u Gradskoj upravi i proračunskim korisnicima (Kulturni centar, Dječji vrtić, Gradska knjižnica), materijalnih i financijskih troškova Grada i korisnika (troškovi tekućeg i investicijskog održavanja, energije, komunalne usluge, održavanja javnih površina, javne rasvjete i slično), subvencija (subvencioniranje kamata poduzetničkih kredita), pomoći (školstvo, udruge, logoped), naknade građanima i kućanstvima (socijalne pomoći). Rashodi koji se odnose na Dječji vrtić Kesten uvećani su zbog novog vrtića čiji je prostor znatno veći. Planirano je i sufinanciranje boravka djece u školi.

U rashode proračuna ulaze i rashodi za nabavu nefinancijske imovine (nabava uređaja i strojeva, asfaltiranje cesta i izgradnja javne rasvjete, rekonstrukcija „Prečkog puta“, proširenje groblja, obnova Brozove zgrade (Knjižnica)) koji za 2023. godinu iznose 57% ukupnih rashoda.

Funkcijska klasifikacija rashoda

Opći dio proračuna sastoji se i od funkcijske klasifikacije rashoda koja pokazuje namjenu utrošenih sredstava.

Najviše sredstava — oko 53% — planira se utrošiti u 2023. godini za Rekreaciju, kulturu i religiju što uključuje obnovu kulturnog dobra – Brozove zgrade, kao i financiranje udruga u kulturi i sportu, ostale organizacije i udruge građana.

Iduće skupine na koje planira utrošiti dio sredstava iz proračuna su Opće javne usluge i Obrazovanje.

U opće javne usluge ulazi otplata glavnice kredita i kamata za izgradnju i opremanje dječjeg vrtića te javne rasvjete. Opće javne usluge obuhvaćaju također plaće i sve materijalne

troškove gradske uprave, i proračunskih korisnika (Gradska knjižnica, DV „Kesten“, Kulturni centar).

Prema funkcijskoj klasifikaciji proračuna u kategoriju Obrazovanja ulazi redovito financiranje predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja.

Usluge unapređenja stanovanja i zajednice obuhvaćaju troškove za javnu rasvjetu (izgradnju i održavanje), asfaltiranje cesta, rekonstrukciju stepenica „Prečkog puta“, projektnu dokumentaciju za rekonstrukciju Trga mira i sl.

Ekonomski poslovi uključuju tekuće održavanje cesta, javnih površina te subvencije poduzetnicima i poljoprivrednicima.

Socijalna zaštita odnosi se na pomoć roditeljima, sufinanciranje prijevoza učenika, paketi socijalno ugroženim obiteljima i pojedincima, pomoći učenicima i studentima, naknade građanima i kućanstvima u novcu, te Crveni križ. Javni red i sigurnost obuhvaća civilnu zaštitu, HGSS, vatrogasnu zajednicu i JVP.

Pojmovnik

ekonomska klasifikacija — prikaz proračunskih prihoda (npr. porezi, pomoći, prihodi od imovine) i rashoda (npr. naknade zaposlenima, subvencije, socijalne naknade) prema ekonomskoj namjeni

financijska imovina — novac, depoziti, obveznice, zajmovi, itd.

fiskalna godina — razdoblje od dvanaest mjeseci, poklapa se s kalendarskom (od 1. siječnja do 31. prosinca)

nefinancijska imovina — proizvedena (npr. zgrade, postrojenja, oprema) i neproizvedena (npr. zemljišta, patenti, koncesije)

pomoć ili dotacija — bespovratni prijenos sredstava: tekući (za tekuće rashode) i kapitalni (za nabavu dugotrajne imovine) te namjenski i nenamjenski

porez — zakonski obvezno davanje državi bez direktne protunaknade i unaprijed utvrđene namjene koje se nameće na dohodak, dobit, imovinu, dodanu vrijednost, itd.

prirež — dodatni porez kojeg povrh poreza na dohodak mogu uvesti općine i gradovi; osnovica prireza je porez na dohodak, stopu određuju lokalne jedinice kojima pripada i ubrani prihod

projekcija — za razliku od proračuna koji se planira za iduću godinu, projekcija se donosi za naredne dvije godine

rebalans — izmjena proračunskih iznosa, odnosno njihovo smanjenje i/ili povećanje u odnosu na planirane iznose

subvencija — bespovratno davanje sredstava za poticanje proizvodnje dobara ili pružanje usluga